

АУТЕНТТІК МӘТІНДЕР НЕГІЗІНДЕ СТУДЕНТТЕРДІҢ КОММУНИКАТИВТІ ҚҰЗІРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ӘДІСТЕМЕСІ

*Жусупова Р.¹, п.ғ.к., профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Нұр-Сұлтан, Қазақстан, e-mail: rozazhusupova@mail.ru

Аңдатпа. Мақалада аутенттік мәтіндер негізінде студенттердің коммуникативті құзіреттілігін қалыптастыру маңыздылығы қарастырылады. Мақаланың өзекті мәселесі, шет тілін оқытуда коммуникативті құзіреттілікті қалыптастырудың тиімді әдістерін таңдау қажеттілігімен байланысты. Осы тұрғыда мақала, аутенттік материалдар ұғымының әдістемедегі рөлі, шет тілін оқыту мақсаттарының заманауи анықтамасына байланысты құзіреттілік туралы түсінік беріледі. Коммуникативті құзіреттілік тұрғысынан отандық және шетелдік ғалымдардың зерттеулеріне саралау жасалынады. Осыған байланысты мақаланың мақсаты – аутенттік мәтіндердің қолданудың тиімділігін, оқу процесін ұйымдастырудың маңыздылығын қарастыру болып табылады. Бұл мақалада коммуникативті құзіреттілікті қалыптастыру принциптері қарастырылған, "аутенттік мәтіндер" ұғымы анықтамасына түсінік беріледі, аутенттік мәтіндердің жіктелуі, аутенттік мәтіндік пайдалану аспектілері көрсетіліп және әр мәтін түрі үшін оқуды ұйымдастыру кезеңдері ашылған. Шетел тілін оқытуда аутенттік мәтіндерді пайдалану оқытушы мен студенттер үшін тіл мен сол елдің мәдениетін меңгеруде кең мүмкіндіктер ашады. Осыған орай, студенттердің коммуникативті құзіреттілігін аутенттік мәтіндерді қолдану арқылы дамыту үшін, білім алушылардың шет тілінде дағдылары қалыптасқан және орта, жоғары деңгейлерді меңгергендігі маңыздылығын ескере отырып, мақала студенттердің шеттілдік коммуникативті құзіреттілігін оның ішінде сөйлеу, тыңдау, оқу, жазу дағдыларын дамытуда аутенттік мәтіндерді қолдану әдісіне арналады.

Мақаланың практикалық құндылығында, студенттердің коммуникативті құзіреттілігін аутенттік мәтіндер арқылы дамытуға арналған сауалнама жүргізілді. Сауалнаманың мақсаты – студенттердің коммуникативті құзіреттілігін дамыту барысында аутенттік мәтіндерді қолдануының маңыздылығын қарастыру болып табылды. Сауалнаманың нәтижесінде студенттер коммуникативті құзіреттілікті дамыту үшін аутенттік мәтіндерді қолдану оқу процесінде оң нәтиже көрсететіндігі дәлелденді.

Тірек сөздер: құзіреттілік, коммуникативтік құзіреттілік, аутенттік мәтіндер, дағды, әдіс.

Кіріспе

Қазірге кезде жаһандық дамуда, шет тілін оқытудың әдісінде құзіреттілікті дамытуда «Аутенттік» ұғымы жиі кездеседі. Осыған байланысты, коммуникативті құзіреттіліктің қалыптасуы қазіргі лингводидактиканың орталық мәселелерінің бірі болып табылады. Тілдің негізгі құралдарын меңгерумен қатар, коммуникативті құзіреттілік ақпаратпен жұмыс істеу қабілетін қамтиды: оны сұхбаттасу кезінде жүзеге асатын ақпаратқа жеке пікірді білдіру үшін оны өз идеясына сәйкес өзгерту. Сонымен қатар, шет тілі бойынша негізгі білім беру бағдарламасын игерудің тағы бір мақсатын атап өту керек, қоғамда белсенді жеке позициясы бар тұлғаны қалыптастыру, оның ішінде оқытылатын тіл елінің өмірінің негізгі

ерекшеліктерімен қатар, шетел әдебиетінің үлгілерімен танысу арқылы ұлттық өзін-өзі тануды дамыту болып табылады.

Қазіргі таңда «Мәдениаралық коммуникативті құзыреттілік» ұғымы «коммуникативті құзыреттілік» ұғымының орнына қолданыла бастады, яғни шет тілін оқытуда мазмұнының мәдениаралық құрамдас бөлігі жетекші бағытқа айналуға және оқу материалының түпнұсқалығы тақырып мазмұнына қойылатын негізгі талап болып табылады. [1]

Ресейлік ғалым И. А. Зимняя құзыреттілік тәсіліне бағдарланудың бірқатар себептерін және оны білім беру процесіне енгізу қажеттілігін анықтап кеткен, олар:

- интеграцияның жалпы еуропалық және әлемдік үрдістері, әлемдік экономиканың жаһандануы;
- білім беру парадигмасының ауысуы;
- білім беруді басқару органдарының нұсқамалары;
- тұжырымдамалық мазмұны жеткілікті кең болуы мүмкін, сонымен қатар ерікті түрде берілген терминдерді қолдану [2].

Негізгі ережелер

Ең алдымен, шет тілі сабақтарында коммуникативті құзыреттілікті қалыптастыру мақсатына бірқатар негізгі қағидаларды сақтамай қол жеткізу мүмкін емес екенін атап өткен жөн. Олардың ішінде сабақ және сабақтан тыс оқу іс-әрекетінде сөйлеудің барлық түрлерін оқытуда білім алушылардың жеке ерекшеліктерін, қызығушылықтары мен қажеттіліктерін ескеруді көздейтін дараландыру қағидатын ескере кеткен жөн. Шынайы жағдай принципі, яғни нақты қарым – қатынас жағдайын құру талабы қарай, шеттілдік сөйлеуді оқыту құралдары мен мақсаттарында да, қолданылатын жаттығулардың сипатында да, сөйлеу материалының коммуникативті құндылығының (проблемалықтың) қатысуымен бір уақытта сөйлеуді қолдануда көрінетін сөйлеу-ойлау белсенділігінің принципі. Сөйлеу бірлігі функциясының тілдік формадан басым болуымен көрінетін функционалдылық принципі және бір жағынан, оқу кеңістігін ұйымдастырудың әртүрлі формалары мен әдістерін қолдану, екінші жағынан, оқу іс – әрекетін ұйымдастырудың жаңа әдістері мен тәсілдерін жасау ретінде қарастырылатын жаңалық қағидасы маңызды.

Осы қағидаларды сақтай отырып, коммуникативті құзыреттілікті қалыптастырудың бір әдісі аутенттік материалдарды қолдану болып табылады, алайда қазіргі заман талабына сай лингводидактикада осы мәселені қарастырудың жаңалығына байланысты "аутенттік материалдар" ұғымы әлі де нақты анықтаманы ала алмады. Ең алдымен, аутенттік тұжырымдамасын қарастырған жөн. Өкінішке орай, осы тұжырымдаманы қарастыруға жүгіну терминологиялық шатасуға әкеледі. Қазіргі отандық және шетелдік әдістемелік ғылымда аутенттіктің нақты анықтамасы берілмейді, сонымен бірге "түпнұсқа", "шынайы" және "табиғи" ұғымдарының арасындағы терминологиялық шекара байқалмайды. Осыған байланысты біз аутенттікті

анықтауға және осы тұжырымдаманың онымен байланысты арақатынасын анықтауға тырысамыз. Лингвистикалық аспектіде аутентті мәтіндер лексиканың өзіндік ерекшелігімен сипатталады: оларда көптеген есімдіктер, бөлшектер, инъекциялар, эмоционалды бояуы бар сөздер, ассоциативті байланыстардың, фразеологиялық бірліктердің, сәнді сөздердің пайда болуына арналған тіркестер бар; және синтаксистің өзіндік ерекшелігі: сөйлемдердің қысқалығы мен нақтыланбауы, фрагментация, дербес қолданылатын құрылымдық тәуелді сөйлемдердің болуы. [3] Сондай-ақ, аяқталмаған, басталған сөйлемнің үзілуі мүмкін, қарапайым сөйлемдерге артықшылық беріледі.

Қазіргі білім беру стандартына сәйкес, шет тілінде білім берудің негізгі мақсаты – коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыру. Коммуникативтік құзыреттілік дегеніміз білім алушының тікелей және нақты қарым-қатынас жағдайында шет тілі құралдарымен қарым – қатынасты жүзеге асыру қабілеті. Қарым – қатынасты жүзеге асыру үшін лексиканы білу қажет екені анық. Шет тілін еркін меңгеру бай лексикасыз мүмкін емес. Бүгінгі таңда бұл мәлімдеме дәлелдеуді қажет етпейді.

Коммуникативті құзыреттілік – тілдік білімді практикалық қолдану, белгілі бір қарым-қатынас жағдайында шеттілдік сөйлеуді түсіну және ойлау мүмкіндігі. Шет тілінде коммуникативті құзыреттілікті игеру ана тілінде коммуникативті құзыреттілікті меңгеруден гөрі қиын міндет, өйткені бұл адамның өзін – өзі дамытуының көрсеткіші болып табылатын процес. Бастапқыда дағдыны қалыптастыру, коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастырудың ажырамас кезеңі болып табылады. Коммуникативтік құзыреттілікті оқыту процесінде білімнің, дағдылардың жалпы құрылымы олардың жалпылануы, жинақталуы, аз бақылануы тұрғысынан, іс-әрекетті орындау және оны бақылау әдістерімен қатар өзгереді.

Ресейлік ғалымдар Е. В. Носонович, Р. П. Милруд және М. Брин өз зерттеулерінде аутенттік мәтіндерді қарастырады және оқу мәтінінің аутенттілігін ажырататын бірқатар аспектілеріне қарастырған болатын, соның ішінде [4]:

1. Мәдениеттанушылық аутенттілік – оқытылып жатқан тілдің барлық қызмет ету салаларында меңзейтін, Ана тілінде қолданылатын негізгі ерекшеліктері туралы түсініктерді қалыптастыратын мәтіндерді пайдалану;

2. Ақпараттық аутенттілік – білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін өзекті, маңызды ақпаратты қамтитын мәтіндерді пайдалану;

3. Ситуациялық аутенттілік – коммуникацияның табиғи жағдайын жасау, мысалы, оқу иллюстрациясы түрінде ұсынылған, берілген тақырыпты шет тілін игеруде қызығушылығы пайда болу, көрсетілген тақырыпты талқылаудың табиғилығы;

4. Ұлттық менталитетті айқындайтын аутенттілік - шет тілінің қандай да бір фразасын пайдаланудың орындылығын немесе оның болмауын түсіндіру;

5. Реактивті аутенттілік – мәтіннің студенттерде шынайы эмоционалды, ойлау және сөйлеу реакциясын тудыру қабілеті;

6. Ресімдеудің аутенттілігі – оқу құралындағы мәтінді ресімдеудің және оны түпнұсқада болуын қамтамасыз ететін, студенттердің назарын аудартуға негізделген;

7. Оқу тапсырмаларының, мәтіндерінің аутенттілігі — тапсырмалардың білім алушылардың мәтінмен өзара іс-қимылын ынталандыру қабілеті, атап айтқанда, олар оқудан тыс уақытта әртүрлі ақпарат көздерімен жұмыс істеген кезде жасалатын операцияларға негізделуі тиіс.

Жоғарыда келтірілген аутенттіліктің жіктелуіне сүйене отырып, лингводидактика мен шет тілін оқыту әдістемесі шеңберіндегі аутенттілікті шет тілін оқытудың мазмұндық, ұйымдастырушылық және жеке аспектілерінің қоғамда шет тілін қолданудың табиғи тәсіліне сәйкестігі ретінде анықтауға болады деп қорытынды жасауға болады.

Отандық ғалым К. Мустафинаның зерттеулерінде, шет тілін сыныптық оқыту жүйесінде, коммуникативті байланыс болмаған жағдайда, мәдениаралық компоненттеді қамтитын аутенттік мәтіндер жиынтығын қолдану, толеранттылық пен басқа халықтың салтын, әдебін құрметтеу мәдениетін толықтай қалыптастыра алады [4].

Аутенттік материалдарды қолданудың оң әсерін көптеген зерттеушілер растайды, А. Мартинес осы материалдардың бірқатар артықшылықтарын атап көрсетеді [5]. Ол аутентті материалдарды пайдалану арқылы студенттердің лингвомәдени білім алуы, қарым-қатынастың шынайы жағдайы аясында тілдік дағдыларды игеру және жетілдіру жүреді деп мәлімдейді. Сонымен қатар, аутенттік материалдар жанрлық және стильдік әртүрлілігіне байланысты оқу іс-әрекетінің өзгергіштігін қамтамасыз етеді, аутенттік материалдарға қатысты да негізгі кемшіліктерді тізімдей кетеді. Мәдениеттердің айырмашылығымен, тілді меңгеру деңгейінің және пайдаланылатын түпнұсқалық тілдік бірліктердің сәйкессіздігімен, ақпараттың тез ескіруімен және нәтижесінде материалды мұқият таңдау және онымен жұмыс істеу процесін әзірлеу қажеттілігімен байланысты түсінуге арналған аутентті мәтіндердің күрделілігін ерекше атап өтіледі.

Мәтіндегі аутенттілік пайдалану тиімділігінің алғышарттарын әрі қарай қарастыратын болсақ Г. И. Воронинаның айтуынша, аутентті мәтіндердің ішінде функционалды және ақпараттық мәтіндер ерекшеленеді [6]. Функционалды мәтіндерге: түсіндірме, нұсқаулық, ескерту немесе жарнама функциясын орындайтын мәтіндер (жол көрсеткіштері мен белгілері, маңдайшалар, схемалар, диаграммалар, жарнамалық даңғылдар, театр бағдарламалары және т.б.) жатады. Ал, ақпараттық мәтіндерге келетін болсақ, олар: жаңалықтар, мақалалар, сұхбаттар, сауалнамалар, хабарландырулар, түсініктемелер, репортаждар және т. б. К.С Кричевская аутентті мәтіндер туралы айтқанда, оларға әдебиет мәтіндерін де жатқызады [7]. Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, біз функционалды, ақпараттық және көркемдік аутентті мәтіндердің ерекшеленетінін анықтаймыз.

Сабақта мәтінді пайдалану мүмкіндігі оқу дағдыларын дамыту үшін мәтінмен жұмыс жасаудың нұсқаларын қамтиды. Сабақтың мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келмейтін мәтін оқу кезінде пайдасыз болады. Яғни, материал тек ағылшын тілінде ұсынылғандықтан ғана пайдалы бола алмайды.

Оқу мәтіндері келесі талаптарға сай болуы керек: аутентті лексиканы, фразеологизмдерді, грамматиканы қолдану, мәтіннің үйлесімділігі, ұсынылған жағдайдың жеткіліктілігі мен табиғилығы, шет тілі мәдениетінің ерекшеліктерін көрсету, ақпараттық және эмоционалды байлық. Мәтінді қабылдаудың аутенттілігі қол жеткізудегі маңызды рөлдердің бірі оның дизайны (жарнама, газет мақаласы, ашық хат) болып саналады, бұл мәтіннің аутенттілігі туралы әсер қалдырады. Сонымен қатар студенттердің коммуникативті құзіреттілігін аутентті мәтіндерді қолдану арқылы дамыту үшін, білім алушылардың шет тілінде дағдылары қалыптасқан және орта, жоғары деңгейлерді меңгергендігі маңызды.

Коммуникативтік құзіреттілікке келесі маңызды дағдылар кіреді:

Сөйлеу дағдысы

- сөйлесудің стандартты жағдайларында сөйлесуді бастау / қолдау және аяқтау, сөйлеу этикетінің нормаларын сақтау, қажет болған жағдайда қайта сұрау, нақтылау;

- зерттелген тақырыпқа және меңгерілген лексика-грамматикалық материалға сүйене отырып, әңгімелесушіден сұрау және оның сұрақтарына жауап беру, өз пікірін, өтінішін білдіру, әңгімелесушінің ұсынысына келісім / бас тарту арқылы жауап беру;

- өзіңіз, отбасыңыз, достарыңыз, мүдделеріңіз және болашақ жоспарларыңыз туралы айтып беріңіз, өз қалаңыз, өз еліңіз және оқытылатын тілдің мәдениеті немесе салт дәстүрі туралы қысқаша ақпарат беріңіз;

- қысқаша хабарламалар жасаңыз, оқиғаларды/құбылыстарды сипаттаңыз, негізгі мазмұнды, оқылған немесе естіген негізгі ойды жеткізіңіз;

- ауызша қарым-қатынас процесінде перифразды, синонимдік құралдарды қолданыңыз.

Тыңдау дағдысы

- қысқа, күрделі емес аутенттік грамматикалық мәтіндердің негізгі мазмұнын түсіну және маңызды ақпаратты бөліп көрсету;

- сөйлеудің әртүрлі коммуникативтік түрлеріне жататын қарапайым аутенттік мәтіндердің негізгі мазмұнын түсіну; мәтіннің тақырыбын анықтай білу, негізгі фактілерді бөліп көрсету;

- қайта сұрауды қолдану, қайталау туралы өтініш білдіру;

Оқу дағдысы

- шет тіліндегі мәтінді саралау, оның мазмұнын тақырып бойынша болжау;

- негізгі мазмұнын түсіне отырып, әр түрлі жанрдағы аутенттік мәтіндерді оқу;

- әрі қарай күрделі емес аутенттік мәтіндер әр түрлі стильдер толық және дәл түсініп, пайдалана отырып, әр-түрлі мағыналық мәтіндерді қайта өңдеу, бағалау алынған ақпарат, өз пікірін білдіру;

- қажетті немесе қызықтыратын ақпаратты іріктеп түсінетін мәтіндерді оқу;

Жазу дағдысы

- сауалнамалар мен формулярларды толтыру;
- үлгіге сүйене отырып, құттықтаулар, жеке хаттар жазу;
- адресаттан оның өмірі мен істері туралы сұрау, өзі туралы хабарлау. Оқытылатын тілдің қабылданған сөйлеу этикетінің формулаларын қолдана отырып, алғыс, өтініш білдіру;

- алынған білім мен дағдыларды практикалық іс-әрекетте және күнделікті өмірде пайдалану.

Осылайша, оқудың барлық кезеңдерінде аутентті мәтінмен дәйекті дайындалған жұмыс мотивацияның қажетті деңгейін қамтамасыз етуге, мүмкін болатын тілдік және сөйлеу қиындықтарының деңгейін төмендетуге және сөйлеу әрекетінің осы түріндегі дағдыларды қалыптастыруға ғана емес, сонымен қатар коммуникативтік құзыреттіліктің жан-жақты дамуына ықпал етеді. Жоғарыда көрсетілген коммуникативті құзіреттіліктің негізгі дағдыларын жан жақты, әрі кезеңмен, студенттердің ағылышын тілі деңгейіне сай материалдарды, мәтіндерді таңдап қолданау білім алуда тиімділін көрсетеді.

Шет тілі студенттердің білімін қалыптастырудың құралы ғана емес, сонымен бірге қарым-қатынас тұрғысынан, кәсіби және коммуникативті құзіреттіліктің көрсеткіші болуы керек. Шет тілін оқытудың маңызды бөлігі әлеуметтік және мәдени біліммен қамтамасыз ету болып табылады.

Зерттеу материалы мен әдістері

Зерттеу жұмысы студенттер арасында "CLIL" тақырыбы бойынша оқу бағдарламасына сәйкес зерттеу жүргізілді.

Зерттеудің мақсаты студенттердің коммуникативті құзіреттілін аутентті мәтіндер арқылы қалыптастыру. Студенттер зерттеу барысында аутенттік мәтіндерге негізделген шеттілдік коммуникативті құзіреттіліктің (сөйлеу, тыңдау, оқу, жазу) дағдыларына қарасты жаттығуларды орындау жүргізілген болатын.

Зерттеу үш кезеңді қамтиды

Бірінші кезең. Студенттерді топқа бөліп. Аутенттік мәтіндерге негізделген тапсырмалармен жұмыс істеу. Мысалы: аутенттік мәтіндерді қолдана отырып сұрақ қою, бір бірімен өзара мәтіндерді талдау.

Екінші кезең. Коммуниктивтік құзіреттілікті қалыптастыруға арналған сөйлеу, тыңдау, оқу, жазу дағдыларын қамтитын жаттығуларды саралау. Аутенттік мәтіндерді қолдану арқылы өзара диалог, монолог, интервью, дебат өткізу. Арнайы тақырыпқа қарасты мәтіндермен жұмыс істеу: мәтінде келтірілген сөздермен сөйлем құрау, талдау және т.б жатады.

Үшінші кезең. Оқытушы студенттермен бірге берілген жаттығулардың нәтижелерін сараптайды. Студенттер өзара сұрақ қояды, жаттығуларда кездескен қателіктерді талдайды.

Нәтижелері

Жаттығуларды орындап болғаннан кейін, студенттерге арнайы сауалнама қойылған болатын. Сауалнаманың мақсаты-студенттердің коммуникативті құзіреттілін дамытуда қаншалықты аутентті материалдарды қолданатындығы қарастырылды.

Зерттеу барысында, 16 студенттің 13-і шет тілінде жазылған мәтіндердің тиімділігін қолдады. Себебі, шеттілдік коммуникативті құзіреттілікті дамыту үшін сөйлеу, тыңдау, оқу, жазу дағдыларын дамытуға арналған аутентті мәтіндерді қолдану, студенттердің сол елге деген мәдениетаралық қызығушылын арттырады. Коммуникативті құзіреттіліктің негізге дағдыларын дамытуда аутентті мәтінге негізделген: монолог, диалог, интервью, мәтінмен жұмыс істеу т.б оқу тәсілдерін қолдану оң нәтиже береді деген тұжырымда. Зерттеудің нәтижесінде студенттер аутентті мәтіндермен теориялық жұмыс істеу ғана емес, сонымен қатар тәжірибеде ынтамен, қызығушылықтарын ұштастыра алатындығы дәлелденді.

Зерттеу нәтижесін қорытындылай келе, студенттер коммуникативті құзіреттілікті дамыту үшін аутентті мәтіндерді жиі қолданатындығы дәлелденді. Сонымен қатар, студенттер кәсіби біліктілігін, дағдыларын дамытуда аутентті мәтіндерге деген қызығушылығын арттыруда.

Талқылау

Өткізілген жұмыс нәтижесінде, біз студенттердің шеттілдік коммуникативті құзіреттілін дамытуда аутентті мәтіндерді қолдану кәсіби білікті маман болуына үлесін қосады деген тұжырымға келдік. Себебі, жаттығулар барысында студенттердің басым көпшілігі аутентті мәтіндерді қолдану коммуникативті құзіреттілікті дамытуда тиімділігін көрсетті.

Қорытынды

Қорытындылай келе, заманауи шет тілін оқыту ана тілінің өмірінен алынған немесе қабылданған және қолданылатын сөйлеу нормаларына сәйкес олардың мәдениеті мен менталитетінің ерекшеліктерін ескере отырып жасалған материалдарды қолданған жағдайда ғана мүмкін болатындығын ерекше атап өткен жөн. Аутентті мәтіндерді пайдалану оқу процесін тиімді жүргізуге, шет тілінде сөйлеу ортасына еліктеуге және оқытылатын тілдің ұлттық-мәдени ерекшелігіне сәйкес қарым-қатынас процесін жүзеге асыру қабілетін қалыптастыруға мүмкіндік береді. Аутентті мәтіндер, өз тұрғысынан студенттердің қызығушылығын шет тілін үйренуге деген ынталарын арттыратын оқу құралы. Әдістемелік мақсатта жасалған осындай аутенттілік оқу – шеттілдік түпнұсқа материалдардын пайдалану сөйлеу, тыңдау, оқу, жазу дағдыларының барлық түрлерін оқытуды тиімді жүзеге асыруға, шет тілінің коммуникативтік құзіреттілігін қалыптастыруға мүмкіндік береді.

ӘДЕБИЕТ

- [1]. Кунанбаева С. С. Теория и практика современного иноязычного образования. - Алматы: Эдельвейс, 2010. – 167 с.
- [2]. Зимняя И. А. Формирование и оценка сформированности социальных компетентностей у студентов вузов при освоении нового поколения ООП ВПО: образовательный модуль. - М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2010. — 42 с.
- [3]. Киян, О. Н. Аутентичность как методическая категория в обучении иностранному языку [Электронный ресурс]. - Режим доступа: URL: <http://files/konf/antropos/SECTION/4/KIYAN.htm>. [Дата обращения: 1.12.2021]
- [4]. Мустафина К. Е. Работа с аутентичным текстом в оптимизации процесса формирования речевых умений и языковых навыков/ Состояние и перспективы обучения профессиональному казахскому, русскому и иностранным языкам: сост. Ескатова Г. К. – Костанайская академия МВД РК, 2014. - С. 53–57.
- [5]. Martinez, A. G. (2002 y). Authentic materials: an overview. In Karen's. Linguistic Issues. Retrieved from: <http://www3.telus.net/linguisticsissues/authenticmaterials.html>. [Дата обращения: 30.11.2021]
- [6]. Воронина Г. И. Организация работы с аутентичными текстами молодежной прессы в старших классах школ с углубленным изучением иностранного языка //Иностранные языки в школе. - 1999. - 23 с.
- [7]. Кричевская К. С. Прагматические материалы, знакомящие учеников с культурой и средой обитания жителей страны изучаемого языка //Иностранные языки в школе. - 1996. - 17 с.

REFERENCES

- [1] Kunanbayeva S.S. Teoriya i praktika sovremennogo inoyazychnogo obrazovaniya (Theory and practice of modern foreign language education) - Almaty, 2010. - 167 p. [in Rus.]
- [2] Zimnyaya I.A. Formirovaniya i otsenki sformirovannosti sotsialnykh kompetetnostyi u stutentov vuzov pri osvoenii novogo pokolenya OOP VPO: obrazovatel'nyi modul' (Formation and assessment of the formation of social competencies among university students in the development of a new generation of OOP HPE: educational module) - M: Issledovatel'skii tsentr problem kachestva podgotovki spetsialistov, 2010. - 42 p. [in Rus.]
- [3] Kiyani O.N. Autentichnost' kak metodicheskaya kategoriya v obuchenii inostrannomu yazyku (Authenticity as a methodological category in teaching a foreign language) Rezhim dostupa: URL: <http://main.isuct.ru/files/konf/antropos/SECTION/4/KIYAN.htm>. [Data obrashcheniya 1.12.2021] [in Rus.]
- [4] Mustafina K.E. Rabota s autentichnym tekstem v optimatsii protsessa obucheniya professional'nomu kazakhskomu, russkomu i inostrannym yazykam (Work with authentic text in optimizing the process of formation of speech skills and language skills, the state and prospects of teaching professional Kazakh, Russian and foreign languages): sost. Eskatova G.K.-Kostanaiskaya akademiya MVD RK, 2014. - P. 53-57 [in Rus.]
- [5] Martinez, A.G. (2002 y). Authentic materials: an overview. In Karen's. Linguistic Issues. URL: <https://pt.scribd.com/document/252585396/Authentic-Materials-an-Overview> [Data obrashcheniya: 30.11.2021].
- [6] Voronina G.I. Organizatsiya raboty s autentichnymi tekstami molodezhnoy pressy v starshikh klassakh shkol s ugublenym izucheniem inostrannogo yazyka (Organization of work with authentic texts of the youth press in high schools with in-depth study of a foreign language)/ G.I. Voronina // Inostrannye yazyki v shkole. - 1999. - 23 p. [in Rus.]
- [7] Krichevskaya K.S. Pragmaticheskie materialy, znakomyashchie uchenikov s kul'turoi i sredoi obitaniya zhitelei strany izuchaemogo yazyka (Pragmatic materials that introduce students

to the culture and habitat of the inhabitants of the country of the studied language) //Inostrannye yazyki v shkole. – 1996. - 17 p. [in Rus.]

МЕТОДИКА ФОРМИРОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ АУТЕНТИЧНЫХ ТЕКСТОВ

*Жусупова Р.¹, к.п.н профессор, ЕНУ им. Л. Н. Гумилева, Нур-Султан, Казахстан, e-mail: rozazhusupova@mail.ru

Аннотация. В статье рассматривается важность формирования коммуникативной компетенции студентов на основе аутентичных текстов. Актуальная проблема статьи связана с необходимостью выбора эффективных методов формирования коммуникативной компетенции при обучении иностранному языку. В этом контексте статья, роль понятия аутентичных материалов в методологии, дает представление о компетентности в связи с современным определением целей обучения иностранному языку. С точки зрения коммуникативной компетентности проводится анализ исследований отечественных и зарубежных ученых. В связи с этим целью статьи является рассмотрение эффективности использования аутентичных текстов, важности организации учебного процесса. В данной статье рассмотрены принципы формирования коммуникативной компетенции, определено понятие "аутентичные тексты", приведена классификация аутентичных текстов, показаны аспекты аутентичного текстового использования и раскрыты этапы организации чтения для каждого типа текста. Использование аутентичных текстов при обучении иностранному языку открывает широкие возможности для преподавателя и студентов в овладении языком и культурой этой страны. В связи с этим, для развития коммуникативной компетенции студентов через использование аутентичных текстов, учитывая важность того, что обучающиеся имеют сформированные навыки иностранного языка и владеют средним, высоким уровнями. статья посвящена методике использования аутентичных текстов в развитии иноязычной коммуникативной компетенции студентов, в том числе навыков говорения, аудирования, чтения, письма.

В практической ценности статьи был проведен опрос, посвященный развитию коммуникативной компетенции студентов через аутентичные тексты. Целью опроса было рассмотрено значение использования аутентичных текстов в процессе развития коммуникативной компетенции студентов. В результате опроса было доказано, что использование аутентичных текстов для развития коммуникативной компетенции у студентов положительно сказывается в учебном процессе.

Ключевые слова: компетентность, коммуникативная компетентность, аутентичные тексты, навыки, метод.

METHODS OF FORMATION OF STUDENTS' COMMUNICATIVE COMPETENCE BASED ON AUTHENTIC TEXTS

*Zhusupova R.¹, c.p.s., professor of ENU named after L.N. Gumilyov, Nur-Sultan, Kazakhstan, e-mail: rozazhusupova@mail.ru

Abstract. The article discusses the importance of the formation of students' communicative competence based on authentic texts. The actual problem of the article is connected with the need to choose effective methods of forming communicative competence in teaching a foreign language. In this context, the article, the role of the concept of authentic materials in methodology, gives an idea of competence in connection with the modern definition of the goals of teaching a foreign language. From the point of view of communicative competence, the analysis of the research of domestic and foreign scientists is carried out. In this regard, the purpose of the article is to consider the effectiveness of using authentic texts, the importance of organizing the

educational process. In this article, the principles of the formation of communicative competence are considered, the concept of "authentic texts" is defined, the classification of authentic texts is given, aspects of authentic textual use are shown and the stages of the organization of reading for each type of text are disclosed. The use of authentic texts in teaching a foreign language opens up wide opportunities for teachers and students to master the language and culture of this country. In this regard, for the development of students' communicative competence through the use of authentic texts, taking into account the importance of the fact that students have formed foreign language skills and possess medium, high levels. the article is devoted to the methodology of using authentic texts in the development of foreign language communicative competence of students, including speaking, listening, reading, writing skills.

In the practical value of the article, a survey was conducted on the development of students' communicative competence through authentic texts. The purpose of the survey was to consider the importance of using authentic texts in the process of developing students' communicative competence. As a result of the survey, it was proved that the use of authentic texts for the development of students' communicative competence has a positive effect in the educational process.

Keywords: competence, communicative competence, authentic texts, skills, method.

Статья поступила 19.11.2021